Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 218/2024 vp)

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Esityksen sisältö

1. Yleisiä huomioita valiokunnalle toimitetuista lausunnoista
2. Perustuslakivaliokunnan esittämistä huomautuksista
3. Muissa lausunnoissa esitetyistä huomautuksista
4. Lainmuutosten voimaantulosta

1. Yleisiä huomioita valiokunnalle toimitetuista lausunnoista

- lausunnon antoivat eduskunnan talousvaliokunta, ympäristövaliokunta, perustuslakivaliokunta ja 25 muuta tahoa
- lausunnoissa esitetty säännöskohtaisia huomautuksia ja ehdotettujen säännösten vaikutuksia lunastusmenettelyyn ja sopimusperusteiseen toimintaan
- lausunnoissa esitetyt näkökohdat ovat pitkälti samoja kuin valmistelun kestäessä esitetyt
- lausunnoissa korostuvat lunastusmenettelyssä käsiteltävien hankkeiden yhteiskunnallinen merkitys ja lunastuksen merkitys yksittäisten maanomistajan näkökulmasta

2. Perustuslakivaliokunnan esittämistä huomautuksista

- lunastuskorvaukselle suoritettava korotus ja arvonleikkaussääntelyn poistaminen aiheellisia, asunto- ja ammatin harjoittamista koskevaan sääntelyyn ei huomautettavaa
- lunastuslain suhde julkisoikeudellisiin käytönrajoituksiin (LunL 29 §)
- **lunastuksen kohteen arvon määrittäminen (LunL 30 §)**
- lunastuskorvaukselle suorittava korotus ja siviilioikeudelliseen korvausvastuuseen perustuva lunastus (LunL 38 a §)
- muuhun lainsäädäntöön sisältyvät viittaukset lunastuslain korvausperusteisiin

3. Muissa lausunnoissa esitetyistä huomautuksista

- suuri osa lausuntopalautteesta kohdistui lunastuskorvaukselle suoritettavaa korotusta koskevaan ehdotukseen, sen tarpeellisuuteen ja välittömiin vaikutuksiin lunastusmenettelyssä ja sopimusperusteisessa maanhankinnassa sekä näistä edelleen aiheutuviin välillisiin vaikutuksiin
- maanomistajia ja elinkeinonharjoittajia edustavat tahot pitivät ehdotettua lunastuskorvaukselle suoritettavaa korotusta välttämättömänä
- korotusta vastustavissa lausunnoissa tuotiin laajasti esiin korotuksen vaikutukset erityisesti lunastusmenettelyn ulkopuoliseen toimintaan
- huomiota kiinnitettiin myös arvon määritystä koskevaan LunL 30 §:ään ja asunto- ja ammatinharjoittamista koskevaan LunL 32 §:ään
- Lausunnoissa kiinnitetty huomiota lunastusmenettelyiden määrän lisääntymiseen ja viivästymiseen

4. Lainmuutosten voimaantulosta

- muutokset on tarkoitus saada voimaan mahdollisimman pian
- säännöksiä ryhdyttäisiin soveltamaan myös lain voimaan tullessa vireillä olevissa lunastustoimituksissa
- Maanmittauslaitoksen tietojärjestelmien muutostyöt ovat käynnissä, Maanmittauslaitos on esittänyt lainmuutosten voimaantulon ajankohdaksi 1.10.2025
- voimaantulo ajoitettava edellä mainitut tietojärjestelmämuutokset ja eduskunnassa mahdollisesti lakiehdotuksiin tehtävät muutokset huomioon ottaen

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

www.oikeusministerio.fi | www.justitieministeriet.fi